

Európai
Bizottság

MIBEN ÁLL AZ EU MAKROREGIONÁLIS STRATÉGIÁJA?

Az Európai Unió (EU) makroregionális stratégiai politikai keretet nyújtanak ahhoz, hogy egy adott régió országai közösen kezelhessék és oldhassák meg a problémákat, illetve jobban kiaknázhassák a rendelkezésükre álló lehetőségeket (például a környezetszennyezés, a hajózhatóság, a nemzetközi piacon való érvényesülés stb. terén). Ennek révén a részt vevő országok előnyt kovácsolnak a szorosabb együttműködésből, amelynek célja, hogy hatékonyabbá tegyék politikáikat annál, mintha egymástól elszigetelten kezelnék a problémákat. Az EU makroregionális stratégiai támogatást kaphatnak az uniós alapokból, például az európai strukturális és beruházási alapokból.

Az uniós makroregionális stratégiák sikerességének elősegítése érdekében a részt vevő partnerek (tagállamok, régiók, önkormányzatok, nem kormányzati szervek stb.) tevékenysége során érvényesülnie kell néhány alapvető elvnek: releváns partnerség és megfelelő együttműködési mechanizmus, a tevékenységek megfelelő összehangolása a releváns politikák és finanszírozási forrásaik terén, továbbá a makrorégió országain és ágazatain belüli, illetve ezeken átívelő nagyfokú együttműködési szellem.

KI KEZDEMÉNYEZI A STRATÉGIÁKAT?

Az uniós makroregionális stratégiák létrehozását az azonos földrajzi területen elhelyezkedő, érintett uniós tagállamok (és bizonyos esetekben Unión kívüli országok) kezdeményezik és kérelmezik az Európai Tanácson keresztül. Az Európai Tanács kérelmét követően a stratégiákat az Európai Bizottság dolgozza ki és fogadja el.

Ezért a stratégiák tisztán kormányközi kezdeményezésen alapulnak, végrehajtásuk nagy mértékben függ a részt vevő országok elkötelezettségétől és jó szándékától. Maga a folyamat éppen annyira fontos, mint az eredmény: befogadónak kell lennie, és a felelősségvállalás biztosítása érdekében alulról kell építkeznie.

MELYEK A STRATÉGIÁK FŐ JELLEMZŐI?

Egy adott stratégia létrehozása nem teremt új uniós forrásokat, jogszabályokat vagy formális struktúrákat, a makroregionális stratégiák az együttműködésre és a szinergiára építenek. Ezért törekednek a meglévő pénzügyi (uniós, nemzeti, regionális, magán és egyéb) források optimális felhasználására, a hatályban lévő jogszabályok hatékonyabb végrehajtására, valamint a meglévő intézmények minden szinten való jobb kihasználására.

Az EU makroregionális stratégiai azon földrajzi térségek kihívásaira és lehetőségeire kínálnak választ, amelyek túlságosan szűk területet érintenek ahhoz, hogy az EU egésze számára közvetlen érdeket jelentenek, ugyanakkor túlságosan nagyok ahhoz, hogy nemzeti szinten hatékonyan lehessen kezelni azokat. Más szóval, összekötőként szolgálnak az uniós és a helyi döntéshozatal között.

A stratégiák stratégiai, hosszú távú célkitűzésekkel rendelkeznek, amelyeket a részt vevő országok közösen fogadnak el. Az egyes makrorégiók saját igényeik szerint eltérő célkitűzéseket fogalmazznak meg, olyan stratégiai kérdésekre helyezve a hangsúlyt, amelyek hozzáadott értéket nyújtanak az Unió horizontális szakpolitikái számára.

Valamennyi stratégia különböző (nemzetközi, országos, regionális, helyi) szinteken tevékenykedő szereplők, (köz- és magánszférabeli, illetve a civil társadalmat képviselő) ágazatok és szakértői területek széles palettáját foglalja magában, így lehetőséget kínál a következetesen több országot, ágazatot és szintet átfogó kormányzás számára.

Ez idáig négy uniós makroregionális stratégiát fogadtak el; mind a négyet egy folyamatosan megújítandó cselekvési terv kíséri, amelyet az újonnan felmerülő igények és a változó környezet függvényében rendszeresen frissítenek:

- a balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia (2009);
- a Duna régióra vonatkozó uniós stratégia (2010);
- az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia (2014); és
- az Alpok-régióra vonatkozó uniós stratégia (2015).

E stratégiák 19 uniós tagállamot és 8 nem uniós országot érintenek, amelyek összesen több mint 340 millió embert képviselnek¹:

- **A 19 UNIÓS TAGÁLLAM:** Ausztria, Bulgária, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Németország, Olaszország, Románia, Svédország, Szlovák Köztársaság és Szlovénia;
- **A NEM UNIÓS ORSZÁG:** Albánia, Bosznia-Hercegovina, Liechtenstein, Moldova, Montenegró, Svájc, Szerbia és Ukrajna.

Néhány uniós ország – úgymint Németország és Szlovénia – három stratégiában is részt vesz, míg Horvátország, Olaszország és Ausztria két stratégia partnere. A nem uniós országok közül hárman – Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia – részesei két uniós makroregionális stratégiának.

A STRATÉGIA FŐBB PARTNEREI

A regionális jellegzetességek figyelembe vételéből fakadóan a partnerek széles skáláját felvonultató makroregionális stratégiák némiképp eltérő irányítási struktúrával rendelkeznek. A stratégiákat végrehajtó főbb szereplők azonban azonosak.

Uniós szint

A stratégiák kulcsfontosságú végrehajtási szakaszainak stratégiai összehangolásában az Európai Bizottság tölt be vezető szerepet. Emellett a 28 uniós tagállam és a stratégiákban részt vevő nem uniós tagállamok képviselőiből álló, uniós makroregionális stratégiákkal foglalkozó magas szintű munkacsoport tagjai találkoznak során határozzák meg az összes uniós makroregionális stratégiára alkalmazandó általános megközelítést.

Nemzeti/regionális szint

Valamennyi részt vevő országban a nemzeti koordinátorok felelősek a stratégia saját országukbeli végrehajtásának általános összehangolásáért és támogatásáért.

Tematikus területi szint

A tematikus területeket a makroregionális érdeket képviselő tematikus területi koordinátorok – a szakpolitikai/kiemelt területek, horizontális fellépések, pillérek vagy tevékenységek koordinátorai – vezetik. Az irányítócsoporthoz szervezett koordinátorok munkáját az egyes régióbeli megfelelőik segítik. Fő feladatuk abban áll, hogy támogassák olyan közös projektek létrejöttét, amelyek hozzájárulnak a stratégia célkitűzéseinek megvalósulásához. Feladatuk továbbá, hogy a projektek eredményeire és sikerére támaszkodva az érintett országokban és régiókban befolyásolják a szakpolitikák tartalmát és megvalósítását, hogy hosszú távon javítsák a makrorégió nemzetközi porondon elfoglalt helyzetét.

STRATÉGIÁK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

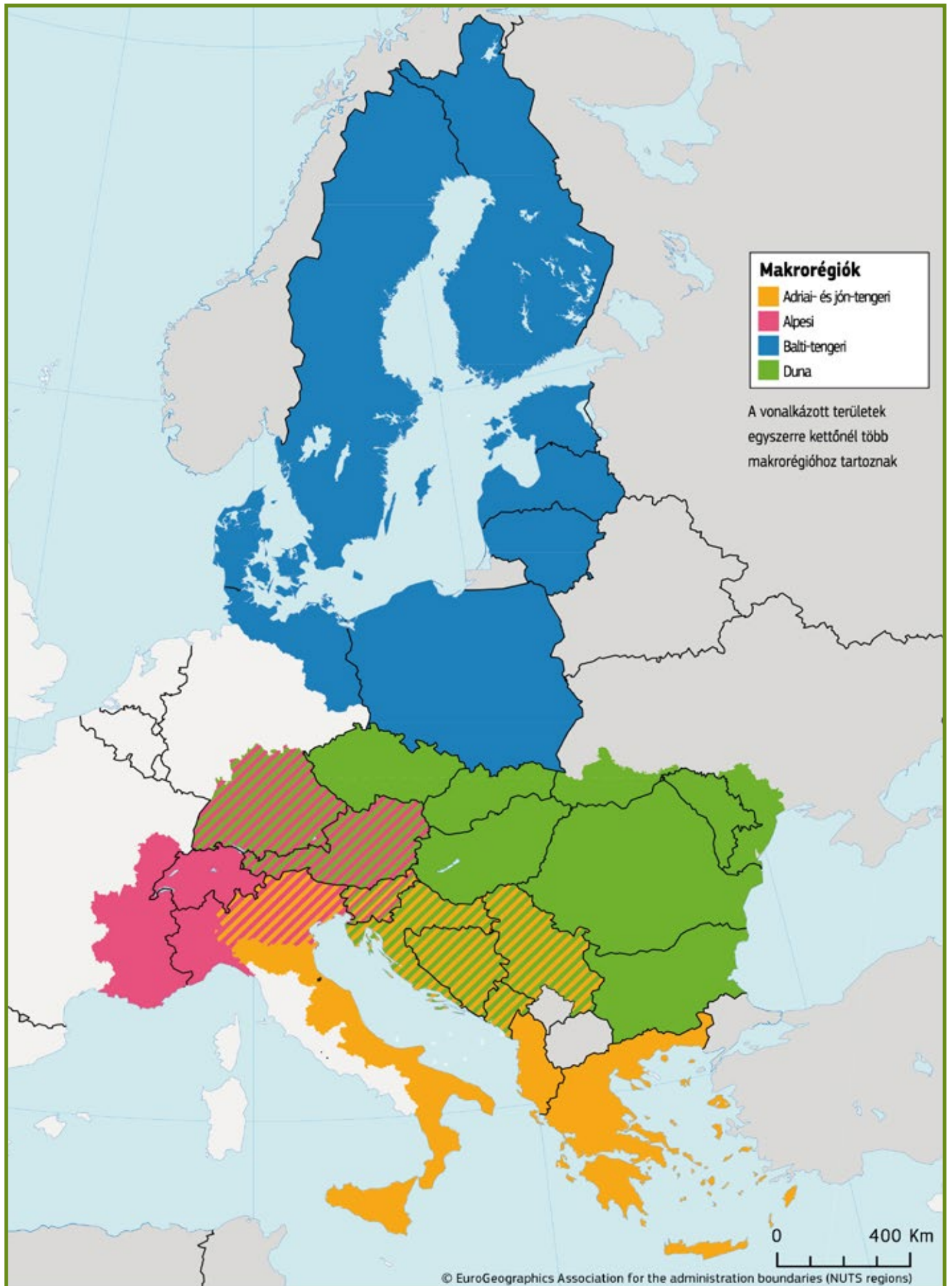
A kölcsönös járulékos előnyök és kedvező hatások maximalizálása érdekében kulcsfontosságú az egyes makroregionális stratégiák közötti együttműködés és a stratégiák összehangolása. Különösen abban az esetben, amikor a stratégiák földrajzi hatóköre fedi egymást. A stratégiák közötti együttműködés különböző formákat ölthet (pl. közös projektek megvalósítása, bevált gyakorlatok és tapasztalatok megosztása stb.).

Erre nyújtanak példát az alábbiak:

- a szlovéniai Portorožban 2017 szeptemberében megrendezésre került uniós makroregionális stratégiák hete, amelynek témája a kommunikációs tevékenységek megosztása és javítása volt;
- a DanuBalt projekt, amelynek célja a Duna régió és a Balti-tengeri régió egészségügyi kutatási és innovációs teljesítményének kiegyenlítése, és amelyet a két makrorégió érdekeltjei valósítanak meg;
- a Regionális Együttműködési Tanács és az ENSZ Környezetvédelmi Programjának szervezésében 2016 áprilisában Szarajevóban megrendezett szeminárium, amely lehetővé tette az adriai- és jón-tengeri régióra irányuló uniós stratégia (EUSAIR) és a Duna régióra vonatkozó uniós stratégia (EUSDR) fő munkatársai számára, hogy összevegyék a nyugat-balkáni térségben jelentkező környezeti kihívásokra vonatkozó prioritásaikat;
- az EUSDR és az EUSAIR stratégia közötti jelentős földrajzi átfedés miatt (Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Montenegró és Bosznia-Hercegovina) a közös érdeklődésre számot tartó tematikus területek, például a közlekedés, az energetika és a környezetvédelem terén közös találkozókra került sor. Hasonló találkozókat rendeztek az EUSDR és az EUSALP főbb partnerei is, többek között az energetika témájában.

Összefoglalva tehát a makroregionális stratégiák hozzáadott értéke az ágazatokon átnyúló megközelítésében, a több nemzetet (nem uniós országokat is) átfogó jellegében és a hatékonyabb többszintű kormányzáshoz való hozzájárulásában rejlik. Ennek az ambiciózus koncepciónak azonban még időre van szüksége ahhoz, hogy kikristályosodjék és meghozza gyümölcsét.

1) Forrás: Eurostat, Világbank, az ukrán statisztikai hivatal

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

az EU makroregionális stratégiái

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

A balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia:
www.balticsea-region.eu/

Az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia:
www.adriatic-ionian.eu/

A Duna régióra vonatkozó uniós stratégia:
www.danube-region.eu/

Az Alpok-régióra vonatkozó uniós stratégia:
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Kérdése van az Európai Unióról?
A Europe Direct segíthet Önnek:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

A jelen kiadvány interaktív, online tartalmakra mutató hivatkozásokat tartalmazó változata hozzáférhető PDF és HTML formátumban:
http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/publications/

© Európai Unió, 2017

Borítókép: © Creative Commons – Pixabay
A forrás feltüntetése esetén a további felhasználás megengedett.

Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználását a Bizottság 2011/833/EU határozata (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) szabályozza.

Az európai uniós szerzői jog hatálya alá nem tartozó fényképek és egyéb anyagok bármiféle felhasználásához vagy sokszorosításához az engedélyt közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell kérni.

PDF	ISBN 978-92-79-76620-6	doi:10.2776/13924	KN-07-17-103-HU-N
-----	------------------------	-------------------	-------------------